

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Laetitiae Perfectae Artificium In Conscientiae Recta Efformatione
inuentum, & per Adventuales Conciones expositum ac demonstratum

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1667

§. VI. Respondetur ad auctoritates Sacrae Scripturae, quibus omnis
certitudo, gratiae obtentae videtur elidi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11367

fide in aliquâ præteritarum Confessione commissus, quàm si singula totius vitæ peccata repetantur. Nescio quid ad confirmandum hominem, dici possit luculentius? aut quid præter moralem hanc certitudinem, quam omnia hæc quæ enarrauimus, præsertim simul concurrentia adferunt, humana curiositas vltra prudenter desiderare possit: nisi fortè jam cælum ipsum occupare quis velit, ejusque possessionem adire, vt obtentæ demum gratiæ certus sit. Verùm, rem ne præcipita quisquis es: aderit aliquando dies opratissima. Interim cælo fruire, quod Conscientia bona & mortalis hæc vita fert.

§. VI.

Respondetur ad auctoritates sacrae Scripturae, quibus omnis certitudo obtentæ gratiæ, videtur elidi.

55. **I**llud tandem restat, vt Sacrae Scripturae testimonijs quæ num. 9. retulimus, quæque certitudinem omnem gratiæ obtentæ videbantur elidere, faciamus satis.

Et primum quidem ex Ecclesiaste perebatur. Sic habet. *Nescit* Exponitur locus Ecclesiaste. *homo an amore an odio dignus sit, sed omnia in futurum seruantur incerta.* Verba si attendis, conclamata est res. At sensum si inquiris, non est quod exhorreas: neque enim Spiritus Sancti, aut vox, aut mens, sibi potest esse contraria. Scientiam ergo, & certitudinem quam falli sit impossibile, excludit Ecclesiastes: eam nempe quæ sit Fidei, & cui, vt Tridentinum exactè definit, *non possit subesse falsum*: non verò negat eam dari certitudinem, quam moralem dicimus, & quam ex conjecturis eiusmodi educimus, quæ licet Metaphysicè expensæ, præsertim seorsim singulæ, possint fallere; tamen conjunctim quasi confæderatæ, nullam admodum humano modo, id est, prudenter expendenti omnia, relinquunt falsi suspicionem. Nam vt rectissimè D. Augustinus, *est quidam modus in Conscientiâ gloriandi, vt noueris Fidem tuam esse sinceram; noueris Spem tuam certam; noueris Charitatem tuam esse sine simulatione.* Quid deinde? Dicit id D. Cyprianus. *Viget apud nos, inquit, Spei robur, & firmitas Fidei; & inter ipsas seculi ruinas, erecta mens est, & immobilis virtus. & de Deo suo semper anima secura.* Quâ freta certitudine? eâ nempe quæ non sit Fidei; id est, quæ Deo potestatem absolutam, omnia inuertendi adi-

mat; sed quæ homini fiduciam omnem præstet, nec de Dei bonitate vel per umbram quidem sinat dubitare.

locus Ec-
clesiastici
exponitur
tripliciter.

Secundum ex Ecclesiastico intorquebatur telum. Clarissimis enim verbis dicit, *de propitiato peccato noli esse sine metu*. Miror sanè passim locum hunc adferri, & quasi magni sit ponderis, magnificè semper appendi & expendi, ab iis qui pusillanimitatis suæ & diffidentia quærunt patrocinium. Nihil enim minus hic dixit Ecclesiasticus, quàm quod ipsi sibi fingunt. En sensum & quidem triplicem, quorum nullus ad rem ipsorum facit. Animum, si placet, aduertite.

56.
Eccli. 5.
v. 5.

Prima ex-
positio.

Primò enim, dum Ecclesiasticus monet, ne quis de propitiato peccato sine metu sit: non dicit metueudum esse, ne forte condonatum non sit, uti quidam id intelligunt. Minime verò: aduersaretur enim sibi ipsi hæc propositio, & sese destrueret. Quid enim? si propitiatum sit peccatum seu condonatum, quo pacto prudenter vult me metuere factum non esse quod tamen factum statuit? Profectò non planè sanum sibi que cohærens videtur dare consilium quisquis diceret, Condonatum est tibi commissum scelus, sed metue condonatum ut ne sit. Quid enim deinceps metuam, si tota metus ablata est occasio? Dico igitur, metum quem hoc loco commendat Ecclesiasticus, non ad peccata præterita, sed ad futura cauenda, esse referendum, ut mox ostendam. Interim si etiam ad præterita placet applicare, tum sanè assero, non de culpâ penitus remissâ (propitiatum enim peccatum, seu culpæ gratiam factam esse ipsissima propositio est hypothesis) sed de pœnâ peccatis debitâ, sermonem hîc esse. Quasi si dicat; propitiato peccato, id est condonatâ jam culpâ, noli esse sine metu pœnæ, pro quâ fortasse à te factum non est fatis: præstandæ hæc autem sunt, ne juris sui tenax Deus, eas aut in hæc vitâ, aut in futurâ seuerus exigat.

57.

Secunda
expositio.

Secundò, si ad præterita peccata trahatur propositio; alter hic sensus esse potest, & commodus. *De propitiato peccato noli esse sine metu*, non an propitiatum sit, sed ne vestigiâ fortè, deliciarumque degustatas reliquias animo impresteris; vnde contracta sit peccandi consuetudo, quæ facillè rursus in luctus tuos profiliret, itaque peccato condonato, peccati reliquias time, & timendo sapias.

58.

Tertia ex-
positio.

Tertiò tamen, hæc verba omnino ad futura existimo referenda esse

59.

esse scelera; quasi si dicat; Peccator, quamvis misericordem Dominum sis expertus, noli tamen *esse sine metu*; id est ne licentiosius viue posthac: aut quidquam de salutis curâ remitte, aut sceleratè agere minus verè, quasi si tibi facilis scelerum condonatio præsto sit; neque magnopere timenda sit offensa, cuius tam parabilis & prompta est impunitas. Atque genuinum hunc esse sensum Ecclesiastici, præcedens, & sequens deinde orationis contextus, facit manifestum. Ita habet: *Ne dixeris; Peccaui, & quid mihi accidit triste? Altissimus enim est patiens redditor.* Atque hinc subnectit, quasi consecutionem; igitur *de propitiato peccato noli esse sine metu, neque adicias peccatum super peccatum.* Id est, ne super remissum peccatum, temerè & quasi per ludum, nouum adicias; rationemque grauissimis verbis subdit, *Misericordia enim & ira ab illo cito proximant, & in peccatores respicit ira illius.* Id est, Deum ne irrita; tam enim ei facile est irasci, quàm misereri: misericordia verò irritata, in iram degenerat; & patientia læsa fit tandem furor. Atque hunc esse proprium sententiæ huius sensum, clarissimè indicat textus Græcus, sic vt dubitationi non sit locus. Ita fert. *De propitiatio- ne non sis securus multum, vt adicias peccata peccatis.* En, quàm propitiati peccati securitatem excludat Ecclesiasticus: eam nempe quæ ad peccandum liberam facit viam, non verò quæ peccati remissi certam faciat. Itaque quamuis de obtentâ gratiâ certus sis, tamen *noli esse sine metu*, ne fortè per inconstantiam, mentisue peruersitatem rursus relabaris: ne & pro ingrato animo puniaris atrocius; & ne pro contemptâ Dei misericordiâ, quæ tibi impudentius peccandi fuit occasio, tibi aut per mortem subitam, aut per impenitudinem animi & peruicaciam, subtrahatur tandem gratiâ à te toties, & tam improbè contempta.

60.

ad Phil. 2.
v. 12.

Tertia denique auctoritas D. Pauli est quæ obiicitur. Admonet, inquit, Apostolus Philippenses *vt cum metu & tremore salutem suam operentur.* Sed quid deinde? aut quid exinde conficis? an certos de gratiâ non posse esse nos, quasi qui de obtentâ semper debeamus esse incerti? Certè id non vult Apostolus: quinimo contraria innuit omnia. *Cum metu inquit & tremore salutem suam operentur;* igitur salutem suam operantes alloquitur. At verò quis salutem suam operatur, nisi qui Gratia statum obtinuerit? Manifestum est ergo Apostolum iis scribere; qui gratiæ dignitatem

Exponitur
D. Paulus.

dignitatem sunt affecuti, His autem quid commendat, quid suadet? an ut timeant se statum illum non obtinere quò fruuntur? Minimè verò; absona enim esset hæc oratio, & quæ fidelium mentes non erigeret, sed pessumdarèt. Et verò pro deridiculo haberetur, quisquis viatori rectam tenenti viam diceret, Recta est via, bona est via, & ad optatum finem ducit; eam tamen ita persequere, ut semper timeas, ne sis in viâ. Ridicula inquam esset hæc propositio, prudens tamen futura, si dixerit, Dum rectam viam tenes, time eâ ne excidas.

Non est metuen- dum de gratiâ, ob- sentia an- sit, sed ne peritatur.

Hæc profectò mens est Apostoli; non vult eos qui salutem suam operantur, dubitare an id agant, sed metuere ne ab incepto deficient: non vult de viâ formidare, an rectam teneant, sed cauere ne ab eâ quam bene instituunt, deflectant, & in auia ferantur præcipites. Itaque cum metu & tremore salutem operare, id est, dum salutem operaris, quod nihil aliud est quàm dicere, dum statum gratiæ obtines, metue. Quid verò metuam? in gratiæ statu non esse me? Nullâ ratione; sed metue ne tantam rem, per incuriam amittas. Sic pretiosissimam gemmam domum deferenti, non inconsulto dicitur, cum metu & tremore, domum abi. An tamen suadet ut metuat, ne gemmam fortè non deferat quam tamen manu tenet, atque oculis videt? aut debet formidare, ne supposititium quid sit, & fictum gemmæ genus, quod à summo Rege, magnificentiæ ostentandæ causâ sibi publicè datum accepit? Sanè in Principis contemptum timor hic cederet, & vanus metus. Quidquid ei timendum suadet, est, ne tam pretiosum monile amittat: itaque agendum cautè, ne domum abiturus, in viâ perdat, quod in patriâ faciet fortunatum. Non secus, de charissimorum sibi filiorum salute sollicitus Apostolus, metuere eos vult. Sciebat enim verò, quàm pretiosa sit Gratia, quam Christo, thesauros suos liberalitatis ostendendæ ergò, elargiente, singuli acceperant. Hinc eos admonet, sibi ut caueant, in viâ adhuc esse; thesauro suo metuant, ne à prædonibus spolientur, eumque omni conamine studeant domum deferre; cum timore & metu, id est solliciti, ne quidquam tam bonæ rei per incuriam amittatur.

Testimonio conscientia fretus, sine securus obtenta gra- tia.

Ex quibus omnibus istud tandem patet, quis habendus sit metus, & quæ certitudo. Conscientia tibi obtentæ gratiæ litteras dum porrigit, easque suo testimonio dum obsignat, eas supplex accipe;

61.

62.

accipe; & cùm sint authenticæ, fidem habe, & viue securus
tui. Amicus Dei es; ab amico metuendum est nihil. Istud
tantùm merue, ne rursus gratiã excidas, quæ tanti stetit; non
tam tibi, quàm sanguini innocentis Dei. Testimonium Con-
scientiæ tecum fers; eo fruire lætus & alacer, sed cautus ser-
ua: aternitati enim scriptæ sunt securitatis datæ litteræ, nisi
tu neuis. Libet tandem exclamare cum D. Augustino. *O Con-*
scientia sancta! in terrâ adhuc es, & in cælo habitas. Gaude
anima, sanctâ Conscientiâ condecorata: gaude cælesti & aternâ
gloriâ: cuius nempe pignus & arrha, est Gratia quam circum-
fers, Conscientiæ bonæ sigillo & testimonio obfirmata.

D. Aug.
serm. 10.
ad frat.
de ere.

Dddd

NONVM